

UCHWAŁA NR XXX/253/2009
RADY GMINY W DOBRONIU
z dnia 15 grudnia 2009 r.

w sprawie uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj.: Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473; zm.: Dz. U. z 2007 r. Nr 115, poz. 793, Nr 176, poz. 1283; z 2008 r. Nr 227, poz. 1505; z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 144, poz. 1175)

- **Rada Gminy w Dobroniu uchwala, co następuje :**

§ 1. Postanawia uchwalić „ Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Dobroń „ na rok 2010, w wersji stanowiącej załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobroń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2010 roku.

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXX/ 253/2009
Rady Gminy w Dobroniu
z dnia 15 grudnia 2009 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE
GMINY DOBRÓŃ NA ROK 2010

WSTĘP

Jedno z najbardziej typowych uzależnień w naszym kraju i chyba największy nasz problem społeczny to alkoholizm. O rozmiarze tej choroby mówią dane statystyczne, wg. których szacuje się, że w Polsce jest około miliona osób uzależnionych od alkoholu, natomiast około trzech milionów stale nadużywa alkoholu. Alkoholizm jest bardzo poważnym problemem społecznym, ponieważ osoby uzależnione mają rodziny, które doświadczają licznych skutków tego uzależnienia. W sumie problem ten dotyka bezpośrednio lub pośrednio kilka milionów społeczeństwa.

W myśl ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych Gminy.

Zadanie to ma być realizowane w postaci „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, który musi uwzględniać wiele aspektów funkcjonowania społeczności lokalnej, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Zadanie to w szczególności obejmuje:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu ;

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

CELE PROGRAMU

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszanie rozmiarów tych, które już wystąpiły.
2. Ulepszanie sposobów radzenia sobie z problemami aktualnie występującymi w gminie.
3. Zwiększenie wiedzy wśród lokalnej społeczności w zakresie problematyki uzależnień.

ZADANIA STRATEGICZNE

1. Rozpowszechnianie profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych wśród dzieci i młodzieży.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i ich rodzin.
3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej.
4. Współdziałanie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Policją w zakresie wdrażania nowych procedur interwencji wobec przemocy domowej.

DANE STATYSTYCZNE

Gmina Dobroń liczy na dzień 30 listopada 2009r. 6.948 mieszkańców, w tym 3.383 mężczyzn i 3.565 kobiet. Osoby pełnoletnie to 5.587, czyli 80,41 % .

Na terenie Gminy znajduje się 25 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym :

- detaliczne – 17
- gastronomiczne – 8

Na jeden punkt sprzedaży przypada 278 mieszkańców, w tym osób pełnoletnich – 223.

Na podstawie wskaźników Państwowej Agencji Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych:

- 3% populacji, czyli 208 osób, to osoby uzależnione,

- 5% populacji, czyli 347 osób, to osoby współuzależnione (członkowie rodzin osób uzależnionych),
- 15% spośród osób uzależnionych, czyli 31 osób, to osoby gotowe do podjęcia leczenia.

Realizacja zadań wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi będzie przebiegała na następujących płaszczyznach działania:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Wiele osób patrzy na problem uzależnień w kategoriach moralnych a nie medycznych. Uważa osoby uzależnione jako słabe, bez silnej woli, niemoralne. Jednakże należy zdać sobie sprawę z tego, że alkoholizm jest chorobą i rezultatem zachodzących w organizmie procesów, na które chory nie ma wpływu. Istotą tej choroby jest utrata kontroli nad alkoholem.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, którą można zdiagnozować na podstawie występowania określonych objawów.
Do objawów uzależnienia należą:

- silne pragnienie albo poczucie przymusu spożywania alkoholu („głód alkoholu”),
- upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem alkoholu,
- zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu (tzw. „mocna głowa”),
- występowanie objawów abstynencyjnych w sytuacji obniżenia poziomu alkoholu we krwi,
- postępujące zaniedbywanie z powodu picia alkoholu alternatywnych źródeł zainteresowań ,przyjemności, zwiększona ilość czasu poświęcona na zdobywanie i picie alkoholu,

- uporczywe kontynuowanie picia alkoholu mimo świadomości szkód, które niesie za sobą.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem od alkoholu. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, którą przy wdrożeniu odpowiedniego leczenia można zatrzymać.

Celami stawianymi pacjentom w terapii uzależnienia są :

- utrzymanie abstynencji od alkoholu,
- poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego,
- nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych oraz rozwój osobisty.

Podstawowym zadaniem samorządu jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla mieszkańców Gminy.

W ramach tego obszaru w roku 2010 realizowane będą następujące działania:

1. Działania profesjonalne poprzez prowadzenie zajęć terapii indywidualnej i terapii grupowej przez certyfikowanego specjalistę.
2. Wspieranie działalności trzeźwości nieprofesjonalnej w ramach ruchu samopomocowego, w tym Grupy Abstynenckiej AA „Wojciech” oraz dawanie tzw. „świadczeń trzeźwości” .
3. Kontynuacja działalności „Gminnego Punktu Konsultacyjnego”, który po zdiagnozowaniu sytuacji całej rodziny zaplanuje pomoc dla wszystkich jej członków.

Do zadań „Punktu Konsultacyjnego” należy przede wszystkim :

- dostarczenie informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii,
- motywowanie i kierowanie do leczenia,
- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej oraz członkom ich rodzin.

II. *Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.*

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całej rodziny, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Problem tkwi też w tym, że alkoholik nie dostrzega swej choroby, ponieważ nieświadomie przerzuca winę za swoje picie na kogoś innego, przeważnie na rodzinę. Żyje w przeświadczeniu, że przyczyną jego problemów są inni ludzie albo okoliczności, w jakich się znajduje.

Alkoholizm nazywany jest często chorobą rodziny. Określenie zwraca uwagę na niezwykle silny wpływ, jaki alkoholicy wywierają na swoje otoczenie. Rodzina alkoholika nie jest w stanie zignorować ani też uciec od problemu, jakim jest pijący.

W takiej rodzinie pojawia się zakłopotanie, gniew i lęk. Zachowania poszczególnych

członków rodziny stają się podobnie upośledzone jak zachowania alkoholika. Rodzina nie jest w stanie radzić sobie z alkoholizmem lepiej niż sam alkoholik. Członkowie rodziny próbują przystosować się do zagrażających sytuacji tworzonych przez pijącą osobę. Takie przystosowanie pozwala na przetrwanie w trudnych i bolesnych okolicznościach. Oznacza to często uwikłanie się w chorobę alkoholową małżonka lub

rodzica, które lekarze i psycholodzy nazywają współuzależnieniem.

Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być współuzależnienie. Współuzależnienie nie jest chorobą, lecz efektem do przystosowania się do sytuacji problemowej.

Szczególnie silnego stresu doświadczają dzieci z rodzin, gdzie jedno lub oboje z rodziców nadużywają alkoholu. Osoba, która wychowywała się w takiej rodzinie, w życiu dorosłym przejawia wiele problemów psychologicznych, będących skutkiem urazów z dzieciństwa.

W związku z tym udzielanie pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych alkoholizmem należy zaliczyć do priorytetowych zadań podejmowanych w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych”.

Realizacja zadań na tej płaszczyźnie działania będzie odbywać się na terenie naszej Gminy poprzez:

1. Wspieranie rodzin z problemem alkoholowym poprzez objęcie dzieci działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi w

istniejącej placówce opiekuńczo-wychowawczej przy Szkole Podstawowej w Chechle .

2. Organizowanie oraz dofinansowywanie różnych form wypoczynku, przeznaczonych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, połączonego z realizacją programu profilaktyki uzależnień.
3. Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.
4. Prowadzenie terapii dla osób współuzależnionych, w tym dla dorosłych dzieci alkoholików.
5. Podjęcie działań w zakresie rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku rodzinnym i szkolnym.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nawiąże współpracę z dyrektorami szkół, policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. W trakcie rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu członkowie Komisji będą dążyć do ustalenia czy osoba ta stosuje przemoc wobec najbliższych i w przypadku, jeśli wystąpi takie podejrzenie – zawiadamiać o tym fakcie odpowiednie służby.

6. Zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec określonych ustawowo kategorii osób uzależnionych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w oparciu o ustalone procedury wnioskować będzie do Sądu o nałożenie takiego obowiązku.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Początek uzależnienia zaczyna się najczęściej w młodym wieku. Ludzie młodzi mają w sobie dużą niecierpliwość, często chcą zaspokojenia swoich potrzeb szybko i jak najmniejszym kosztem. Aby uniknąć zniewolenia nałogiem ludzie młodzi powinni być gotowi, aby odrzucić pokusę natychmiastowej poprawy samopoczucia, jaką są środki uzależniające, szczególnie w postaci alkoholu i narkotyków.

Dostęp osób niepełnoletnich do alkoholu jest jednym z kluczowych zagadnień w profilaktyce problemów alkoholowych. Wiedza na temat alkoholu i skutków jego spożywania kształtuje się już we wczesnym okresie życia. Różnice w zakresie wzorców picia oraz oczekiwań wobec alkoholu są często wynoszone z okresu dzieciństwa.

Najważniejszą rolę w kształtowaniu postawy młodego człowieka odgrywa rodzina.

Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym stanowią tzw. „grupę ryzyka” pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia od alkoholu. Często uzależnienie od alkoholu idzie w parze z uzależnieniem od innych środków psychoaktywnych.

Najczęściej wymieniane psychospołeczne czynniki ryzyka, to :

- czynniki środowiskowe – dostępność alkoholu i narkotyków, bezrobocie, ubóstwo, przestępczość w środowisku lokalnym,
- czynniki rodzinne – picie alkoholu lub/i używanie narkotyków przez rodziców,
- czynniki rówieśnicze – używanie substancji psychoaktywnych przez rówieśników i akceptowane przez nich picie alkoholu,
- czynniki szkolne – problemy związane z zachowaniem, absencja, słabe osiągnięcia szkolne,

- cechy jednostki – pozytywne przekonania związane z alkoholem i narkotykami, impulsywność, agresywność, zaburzenia zdrowia psychicznego.

Ograniczanie wpływu takich czynników zmniejsza ryzyko picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych negatywnych zachowań.

W okresie dorastania młodzi ludzie przyjmują pewną postawę wobec alkoholu, którą kontynuują w dorosłym już życiu. To właśnie w tym okresie powinniśmy poprzez odpowiednią informację i edukację tak ukształtować charakter młodego człowieka, aby negatywnie odnosił się do spożywania alkoholu i dostrzegał zło, które niesie jego spożywanie. W tym celu należy dążyć do zintegrowania różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku i rodzinie. Osiągnięcie tego celu stanie się o tyle możliwe, o ile nasze działania będą prowadzone systematycznie, przy wykorzystaniu różnych form oddziaływań i skierowaniu działań na różne obszary.

Realizacja profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży, zamieszkałych na terenie naszej Gminy, to przede wszystkim:

1. Diagnozowanie środowiska młodzieży szkolnej, mające na celu określenie problemu związanego z używaniem napojów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych. Wyniki badania pozwolą na określenie skali zjawiska w środowisku lokalnym i na zastosowanie odpowiednich metod edukacyjnych.
2. Prowadzenie na terenie szkół i innych środowisk młodzieżowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, odpowiadających

standardom jakościowym wyznaczonym przez technologie profilaktyczne.

3. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież.
4. Organizowanie lokalnych imprez dla dzieci i młodzieży szkolnej i pozaszkolnej, odbywających się bez udziału alkoholu i w sposób szczególny eksponujące ten fakt.
5. Podejmowanie działań edukacyjnych, skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu ich sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia.
6. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez współfinansowanie kół zainteresowań oraz zajęć pozalekcyjnych w szkołach.
7. Zorganizowanie w okresie wakacji półkolonii połączonych z zajęciami profilaktycznymi w zakresie problemów alkoholowych i narkomanii.
8. Wspieranie inicjatyw promujących „zdrowy styl życia”, w tym prowadzenie . pozalekcyjnych zajęć sportowych.

IV. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych .

Realizując poszczególne zadania „Gminnego Programu” gmina może powierzyć ich wykonanie organizacjom pozarządowym pod warunkiem, że w statucie tej organizacji jest zapis dotyczący jej zaangażowania w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Jednym z niewątpliwie istotnych partnerów są środowiska kościelne, gdyż

księża cieszą się dużym autorytetem wśród wyznawców i dlatego zaangażowanie ich w działalność profilaktyczno – edukacyjną i w promowanie postaw trzeźw ościowych jest niezwykle istotne.

Zakładamy, że na tej płaszczyźnie podejmowane będą następujące działania

(zawarte w poprzednich grupach działań) :

1. Dofinansowywanie imprez propagujących „zdrowy styl życia”, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
2. Współdziałanie ze Stowarzyszeniem „Wspólna Troska” im. Ks. Stanisława Świerczka w zakresie zorganizowania wypoczynku w formie półkolonii dla dzieci wywodzących się z rodzin dotkniętych alkoholizmem.
3. Nieodpłatne udostępnianie lokalu wynajmowanego przez Gminę na mityngi Grupy Abstynenckiej AA „Wojciech”.
4. Współdziałanie z Kościołem Parafialnym w zakresie promowania treści
Profilaktycznych, a także działań edukacyjnych i promowania postaw
trzeźwościowych, skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych Gmina może podejmować interwencje oraz występować przed Sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli może występować bezpośrednio do Sądu z aktem oskarżenia z pominięciem prokuratora. Wniesienie aktu oskarżenia do Sądu musi być poprzedzone przeprowadzeniem postępowania dowodowego, które należy do kompetencji policji.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez przeprowadzanie czynności kontrolnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Działania kontrolne prowadzone będą przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie upoważnienia Wójta Gminy, jako organu zezwalającego na sprzedaż, przy udziale funkcjonariuszy Policji.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych Gminy ujętych w „Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, należy do ustawowych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w skład której wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy zasady wynagradzania członków Komisji określa Rada Gminy w „Gminnym Programie”. Wobec czego ustala się wynagrodzenie za uczestnictwo w posiedzeniu Komisji w kwocie:

- * dla przewodniczącego - 150,00 zł. brutto
- * dla każdego członka Komisji - 120,00 zł. brutto

Przedstawiony „Program Profilaktyki” zawiera wiele różnorodnych zadań, których realizacja wymaga nie tylko znacznych nakładów finansowych, ale również zaangażowania przedstawicieli różnych środowisk oraz grup społecznych i zawodowych.